

PERŽVALGA.

„Naujosios Gdynės“ N.16 yra apskelbta dvaro ir sodžiaus darbininkų sąjungų įstatymai. Tai yra amatų, arba profesijų sąjungos, — angliškai vadinamos Trade—arba Labor Union, — pirmą kartą tveriamos Lietuvoj, delto įdomu su jų tikslu ir darbu susipažinti ir Amerikoj gyvenantiems lietuviams, ypač—kurie priklauso kokiais nors unijai. Iš to galėtų daug ko pa-mokyti, nes Amerikos unijos visai netikusios ir jų tarpe nėra tvarkos nė gaivinančios pajiegos. Minėtos sąjungos susideda į vieną darbininkų sąjungą, kurioj vadovauja Lietuvos Socijaldemokratų Partija.

Sąjungos tikslas — kovoti su ponų ir turtingųjų ukininkų išnaudojimu, pagerinti mokestį, sutrumpinti darbo dieną ir tt. Beto, prisidėti prie politiškos kovos su valdžia, pagal L. S. D. Partijos nurodymą.

Mėnesinė mokestis po 2 kap. nuo uždirbto rublio (2%), arba kaip vietinė sąjunga nutars.

Pusė visų pinigų eis ekonomiškam kovai, kovai su išnaudojimu (streikams, boikotams), 40% eis nukentėjusių narių šelpimui ir apšvietai (knygelėms ir tt.), likusieji 10% — L. S. D. P. reikalams.

— Vilniuje susitvėrė, L. S. D. P. rupesčiu, dvi profesijos sąjungos: siuvėjų ir statytojų (zecerų). Statytojų susirinkime nutarta mokėti į sąjungos išdą 2% savo algos (nuo rublio 2 kap.), iš kurių 5% skiriama streiko reikalams, 20% — pašelpai, 20% — bėgimoms išlaidoms, 5% — partijos kasai ir 5% geležiniam kapitalui. Prie sąjungos prisirašė 30 žmonių iš Zavedzko, Vileišio, Novickio ir kitų spauštuvų. Sąjunga apskelbė boikotą Kuktos spaustuvei, kad prie čionai spauzdinamo lenkų dienraščio „Diennik Wileński“

tapo partraukti zeceriai iš Varšavos, kuomet jų ir Vilniuje buvo be darbo.

— Vilniuje rengiama lietuvių dailės paroda. Parodos tikslas, kaip rašo „V. Ž.“ Ant. Zmudzinavičius (tėpliojas), tai — „duoti gyvavimo pradžią mūsų dalei tarp kitų tautų dailės“, „parodyti viešai, kad ir pas mus lietuvius dailė yra ir gyvuoja“.

— Susitvėrė pereita's metais Lietuvos žemlapio (mapos) leidėjų burelis, neužilgo gal išleis žemlapį, kurio techniškas darbas, kaip praneša „V. Ž.“ kn. VI. Mironas, jau užbaigtas.

— Rusijos valstybės pinigų stovis, kaip jau buvo pranešta, paskutiniu laiku labai puolęs. Tas džiugina laisvės šalininkus, nes valdžia netekus pinigų, neteks spėkos. Anglijos Rotšildas atsisakęs jai skolinti pinigų. Laukiama, kad atsisakys ir Prancuzijos Rotšildas. Tai but caro valdžiai striuka.

Iš Lietuvos.

Kauno gubernatoriaus atsisaukimas.

Kauno gubernatorius Viešovkinas išleido atsisaukimą į Kauno gub. gyventojus. Šiame atsisaukime jis šaukia žmones neklausyti kurstytojų, kurstančių žmones neiti kareiviauti, sako apie nubaudimą pasišalinusių nuo kareiviavimo, kad atėjusieji po sausio 1 d. busią nubausti ir turėsią vienus metus daugiau kareiviauti už kitus, kad pagal Rugs. 20 d. šių metų caro paliepimo, atsisakiusieji kareiviauti busią nubausti visų tiesų atėmimu ir atidavimu į patisomus kalinių skyrius 4—6 metų laikui, kad kursti neiti kareiviauti busią atiduoti teisman (pagal 129 str. kr. įst. ir 394 str. įst. apie kareiviavimą), be to busią administratyviškai nubausti lig išsiun-

timo į tolymas šalis. Nuo atsisakymo kareiviauti nutėsią kiti Kauno gub. gyventojai, delto, kad atsisakiusių vieton busią paimti kiti, turintieji tiesas nekareiviauti.

Tas atsisaukimas atspaudintas rusų ir lietuvių kalbomis. („V. Ž.“)

Marijampolė (Suvalkų gub.). Kaliniai. D-ras Grinevyčia su žmona tapo paleisti iš Kalvarijos kalėjimo rugsėjo 22 d., paliepus apsaugos skyriaus viršininkui Seбето. Išbuvo kalėjime iš viso 12 dienų. Kodėl juodu tapo suimti, niekas nežino, nes bekratydami nieko ypatingo nerado. Tik tarpe šnipų Kaune einą paskalas, buk iš Marijampolės į Kauną buvę gabenami revolveriai. Tai gal buvo spėjama, kad tai Grinevyčių darbas. Gal iš to, o gal iš ko kito pradžia pasidarė.

Vilnius. *Kratos ir suėmimai.* Rugsėjo 3 d. policija konfiskavo „Naujosios Gdynės“ 3-jį num. už patalpinimą žinios, kiek yra mokama carui algos. Tą žinią policija susekė, tik pasirodžius 1-am num. baltrusių laikraščio „Naša Dola“, kuris tą žinią buvo paėmęs iš „Nauj. Gdynės“.

Rugsėjo 18 d. policija padarė kratą laikraščio „Echo“ redakcijoje. Spaudos inspektorui paliepus buvo konfiskuotas N.12 „Echo“. Tą pačią dieną buvo krata knygyne Piaseckaitės-Šlapelienės. Netrukus po to buvo krata „Naujosios Gdynės“ redakcijoje, kame suimta 5 žmonės, bet jie už poros dienų buvo paleisti. Tam pačiam laike policija padarė kratą pas advokatą Joną Vilešį, bet nieko nesurado.

(„Liet. Uk.“)

Naujamiestis (Pan.spskr.). Policija vagia. Neseniai vietinis uriadninkas užėjo pas kamendorių. Pastarasis, norėdamas pavaišinti mielą svetį, išėjo užkandos atneštų. Bet

koks buvo kunigo nusistebėjimas, kuomet sugrįžęs su užkandomis, neberado svečio, o kartu ir revolverio, laikymui kurio kamendorius turėjo leidimą. Buvo kamend. besivejās uriadninką išaiškint' nesusipratimą, bet tas ir duris užsirakino. Ilgai nelaukdamas, kunigas pasišaukė pagelbon darbininkus, kurie murijo bažnyčią. Pamatęs darbininkų minią, uriadninkas ne ant juoko nusigando ir pradėjo ne savu balsu rėkti: „šalin! skirstykitės, šausiu!“ Bet, užuot umai išbėgioti į visas šalis, kaip to laukė uriadninkas, darbininkai ramiai jam atsakė: „šauk, kad nori, o tave vis gi suimsim“. Aiškiai pamatė dabar uriadninkas, kad zodžiais darbininkams nieko nepadarysi. Beliko jam tik viena, paskutinė priemonė, kurios jis tuojau ir pasigavo: šoko per langą ir, kaip kiškis, pasileido bėgti. Bet gi nabagą sugavo, ir turėjo jis atiduoti kunigo revolverį. Paleizdami, įdėję kelionėn ir „dovanų“ biskeļj. Po to atsitikimo uriadninkas apleido nemalonų Naujamiestį ir nuvyko Panevėžin, kur ir dabar laimingai tebesėdi.

Kaunas. 5-sai fortas ant Lisa-guro kalno. Kelioms savaitės atgal taukiai pradėjo peršaudinėti stovinčius ant „posto“ (sargybos) kareivius. Užmušto nė vieno nebuvo. Kas įdomiausia, kulkos pataikė į rankas, ir šaudymai teesti tik tamsiomis naktimis. Kareiviai baisiai yra įsiutę ant vietinių gyventojų ir Kauno darbininkų, nors į Kauną yra dar apie 7—8 verstus. Mat, kareiviams įkalba viršenybė: štai, girdi, ką jie jums daro, delto ir jų su jais nesibičiu-liuokite; kiti vėl platina, buk Kauno darbininkai keršiją 3-čiojo Kauno pulko kareiviams už tai, kad jie Kaune, paliuosuojant nuo patrolės „suimtą-jį“ kareivį, šaudė į darbinin-

kus, tai dabar darbininkai, buk tai kersija jiems. Bet paziures gerai tas vietas, kur stovi kareiviai ant sargybos, galima pasitikrinti, kad ne Kauno darbininkai, ne vietiniai gyventojai jokiū budu negal tokio artumo prieiti, kad galetu ir datsia nakti (!) pataikinti tai i pirsta, tai i ranka kulka is revolverio. Arti prie forto stovi keliu sieksniu gilumo griovis, o kareiviai stovi uz griovio, tai cia tegali but kalba tik apie tai: arba patys save kareiviai pesiauja, norėdami pasiliuosuoti nuo tarnybos, arba persauja juos del provokacijos kas is vietiniu forto gyventuju, kad tokiu budu kareivius jertzinti, jpykinti ant vietiniu gyventuju.

Senapilė (Suvalkų gub.). Streikas. Siuveju streikas pasibaige. Reikalavimai ispidyti. Vienas tik darbadavys siuvejas Staugautis buvo atsakęs ispidyti darbinuku reikalavimus ir kunigo—brolio patarimu net du buvo atstatę. Senapilės dvasiškija mėgsta ksties i darbinuku dalykus ir užstoja visuomet darbadavius. Teip antai, sustreikavus darbininkams, siuvejas Staugaitis pasikvietė savo broli kuniga, kad tas įkvėptų jo darbininkams dvasią šventąją, ir kad jie jau sutiktų dirbti ir pasikakintų 5-iais cukraus kšneliais, vietoj 6-ių. Mat, visus kitus reikalavimus Staugaitis buvo sutikęs ispidyti ir net uz streiko laiką užmokėti, bet svarbiausios derybos—tai buvo šeštasai cukraus kšnelis, kurio reikalavo darbininkai. Vienu zodziu, streikas pasisekė kuo geriausia, reikalavimai visi ispidyti, „cicilikai“ akyse darbinuku ir jų tėvų labai pakilo, ir kunigėlių mėginimas darbininkams įkvėpti dvasią šventą niekais nuėjo.

— Chuliganai. Rugsėjo 1. d. pas Šopių kaimo ukininką Vizgirdą apsilankė du vyru ir

pareikalavo L. S. D. partijos vardu 1000 rubliu, buk uz tai, kad Vizgirdas, 20 metų atgal pirkdamas tą ukį, pigiai užmokejės. Sakėsi turį ir tam tikrą partijos komiteto nusprendimą, bet rodyti nerodė. Kitu kartu atsilankė jau tris ir, grasydami ginklais, reikalavo pinigų.

Jei tai butų Partijos žmonės, tai zinotų, kad pavienių ypatų turto atiminėjimo partija nepripazįta. Aišku, kad tai buvo chuliganų darbas.

(„N. G.“)

Kas tie juodašimčiai?

Kol vieni tik kunigai — „Žvaigždėje“ ir „Šaltinyje“, — „aiškino“, kas yra tie juodašimčiai, tol nereikėjo atkreipti ypatingos atidos ant to klausimo. Bet dabar, kuomet „juodašimtis“, „chuliganas“ teip susipopuliarizavo, teip įėjo į paprotį, kad beveik kiekvieną priešingų pažvalgų ypatą ir net partiją krikštija tuo vardu, tai reikia pažiūrėti į tą dalyką iš visų pusių — objektygiškai, ir tada tas negeistinas ir gana pavojingas pravardžiavimas, vedantis prie babilioniško nesusipratimo, liks tiems, kurie ištikrųjų tą vardą užsipelno savo darbais ir apsiėjimu.

Kunigų laikraščiai nurodinėjo ant socialdemokratų kaip ant juodašimčių už tai, kad šie daužė monopolius, naikino raštinių popieras. Kai—kurie socialistai Amerikoje zodziu ir raštu mėtė juodašimčių vardą ant kunigų, kad tie kovoja prieš revoliuciją. Tas apsisotjo. Dabar vėl prasidėjo; jau ir demokratai pakelia balsą ir sako, kad Lietuvos Socialdemokratų darbai „sunkiai atskiriami nuo juodašimčių“. Teip sako p. Teip—pat Tėvų nės Myletojas straipsnyje „Kovotojai už Lietuvos gerovę“, patilpusiame „Lietuvos“ N.40. Vis ta pati melodija, kurią

traukė p. Patrimpas *et consortes* „Žvaigždėje“ pradzioj šių metų. Tą pat dr. J. Šliupas pora mėnesių atgal kalbėjo per Scratono S. L. A. kuopos susirinkimą, o dabar, spalio 28 d., Pittstone, per Daukanto D-tės prakalbas jis stačiai jau negalėjo atskirti socialdemokratų darbų nuo juodašimčių ir išbarė tuos tautiečius, kurie aukas revoliucijos reikalams skiria socialdemokratams...

Pirm neg peržiūrėsime klaidingumą tų nuomonių, apribuokime „juodosios šimtinės“ vardą jo savoje prasmėje.

Tas vardas, man rodos, paėina nuo „kazokų šimtinės“. Paprastai kokiems sumišimams malšinti caro valdžia pasiūsdavo kazokų kariumenės padalinimo vienatį, vadinamą šimtaine („sotnia“). Kazokai malšindavo daugiausia darbinukų demonstracijas ant gatvių. Valdžiai to neužteko, ji pradėjo organizuoti žydų skerdynes. Tamsioji minia, sufanatizuota dvasiškijos ir „patrijotų“ — caro valdžios apginėjų, užpuldavo jos priešus, tarp kurių buvo didžiausi — žydai, pagaliaus studentai, profesoriai ir abelnai visa inteligencija, kuri kiek—nors liberalška buvo. Tai gi tą tamsiąją minią ir praminė juodąja šimtaine — „černaja sotnia“, prilygiant ją prie tokio pat valdžios įnagio — kazokų šimtinės. Ištikro, juodoji šimtainė buvo tverinama iš policijantų ir šnipų, persiređziusių civiliškomis drapanomis, ir iš valkatų, kuriems mokėdavo policija po 25—30 kap. Valkatos rusiskai vadinasi „huliganų“, delto juodašimčius ir lietuviai tankiai vadina huliganais. Juodašimtainė ypatingai buvo valdžios veisiama Plėvei viešpataujant.

Prasidėjus gi atvirai revoliucijai valdžia vienur—kitur paleisdavo vagis ir galvažudžius, duodama jiems visą valią. Tiems jau nereikėjo mo-

kėti. Didziosiuose miestuose, kaip Varšavoje, jų buvo daugybė. Pavojus gyventojams grėsė. „Tikrieji rusai“ (patrijotai) ir lenkai tautininkai, lygiai ir valdžia visą kaltę mėtė ant socialistų jau pernai metų. Šimet gi matome jau ir lietuvius—„patrijotus“ pradedant tą pat skelbti... Nuo tokių plėšikų pereitą pavasari revoliucionieriai bandė apsiginti, ir apie Senapilę ar aštuonis nudėjo.

Neteko girdėt, ar tą apsigynimo budą pagyrė L. S. D. P. Neteko teipgi girdėti, ar kunigai tatai nupeikė. Bet girdėjome kaip kunigai mėtė zaibus ant socialdemokratų už tikrų šnipų nužudymą. Vienok jie neišreiškė tokio apgailistavimo, kada caro budeliai nužudė kelis tikrus kovotojus už laisvę (beje, jie ne nesidžiaugė, turbūt?).

Na, tiek to...

Pažiūrėkim dabar į naują rusį juodašimčių, į socialdemokratų... Sako: daužymas monopolijų, mokyklų, raštinių — tai socialdemokratų darbai, „sunkiai atskiriami nuo juodašimčių“. Tiesa. Patys socialdemokratai tokius darbus apskelbė „juodašimčių kais“ nuo to laiko, kaip valdžia už išdraskytas raštines, monopolius ir tt. emė lupt iš žmonių mokesčius. „Darbininko“ N9 buvo išdėstyta tie ir kiti netikę tulų savarankių organizacijų, nepriklausančių partijai ir jos disciplinai, darbai. Dabar kas išdrasko monopolius, raštines, išperia kokį—nors neva prasikaltėlį ar šnipą, yra socialdem. partijos patremiamas; toki darbai draudžiami ir prasikaltusieji yra paduodami trečiųjų teismui.

Tai ant kokio gi pamato remiasi dabar kai—kurie kunigai ir anas Teip—pat Tėv. Myl. su dr. Šliupu, užmetinėdami socialdemokratams juodašimčių darbus? Ar už anuos senesnius darbus (monopo-

lių, raštinių daužymus) teip juodašimčiuojami socijaldemokratai?

Matoma, kad teip.

Cia patys socijaldemokratai kalti. Kalti ypač už tai, kad rašydami apie netikusius darbus, nepabriežė, kuomet tie darbai tapo juodašimtiškais, ir iki kuriam laikui jų negalima teip vadinti. Daužymo monopolijų ir tt. negalima buvo pavadinti juodašimtišku darbu tolei, kolei valdžios taktika neprivertė revoliucionierius radikališkai permąstyti savo taktiką, *visai* atmetant Vilniaus seimo nutarimų taktiką...

Taigi kas iki tam laikui atliktus revoliucioniškus darbus vadina juodašimtiškais, tas visą Vilniaus seimą apskelbia juodašimčių susirinkimu, kurio nutarimų vaisiumi buvo tie darbai, t. y. tie daužymai ir tt.

Sakysit, kad Vilniaus seimas nutarė tik „uždarinėti monopolius“, o ne daužyti. Gerai. Bet ar seimas nesuprato, kad monopoliai tai ne tvartas galvijų, kurie atsispirti prieš uždarinėtojus nemokės? Ar nežinojo seimas ir ar jūs, kurie juodašimčiuojate tuos uždarinėtojus, nežinote, kad jiems paskirta buvo „griauti“ ne Gerbačiausko „gyvulių konstituciją“, o tik „Dabartinę prispaudimo tvarką?“

Teip seimas nutarė ir tie nutarimai privedė prie daužymo. Kitaip ir buti negalėjo. Na, o tame seime buvo netik socijaldemokratai. Buvo ir demokratai, ir kunigai (apie 50). Ir ne tik socijaldemokratai priėmė tuos nutarimus, bet ir demokratai, ir kunigai. Kaip? Demokratai ar jų šalininkai savo draugus seimininkus vadina juodašimčiais!? Kaip? Ar ta penkėsdešimtis kunigų seimininkų yra juodašimčiai!? Ir kiti kunigai, o gal tie patys, juosius apskelbia juodašimčiais!!

Teip! Jūs, kurie niekinatė

revoliucionierius, juodašimčiuojate socijaldemokratus, patį save ir savo draugus vadinat juodašimčiais!

Ir kaip koktu, kaip liudna ir pikta girdint tai iš lupų apšviestų žmonių — inteligentų! Vietoje aiškinti priežastis, jie mina į purvą pasekmes. Ir žmonės tam gali patikėti, mes jie purvus ant socijaldemokratų, neaukaus jiems pinigų revoliucijos naudai... Bet bėda jums, kada žmonės pamatys, kad ir jūs buvot prisidėję prie daužymo monopolijų!

Berods, dabar jūs nedirbatų „juodašimtiškų“ darbų. Bet ir socijaldemokratai, kaip augščiau matėme, priėmė visai kitą kovos būdą (taktiką). Kodėl gi dabar da pasmerkiate juos už tuos darbus, prie kurių patys prisidėjote?

Giriate demokratų partijos „Valstiečių Sąjungą“ ir patariate ją šelpti, vieton socijaldemokratus. Bet juk tai teip pat, pagal jūsų nuoseklumą, juodašimčių gauja! Juk pernai rudenį ji, — tik — ką įsikurus, — nutarė „išvaryt“ iš Lietuvos rusus mokytojus, „numesti“ valsčiaus vyresnybės sąnarius — caro tarnus, o ne galvijus! „Panaikinti dabartinį valsčiaus teismą“, o maluno sparnus!

„V. Sąjunga“ buvo nutarus „valdžiai mokesčių nemokėti“, o kad jos sąnariai, kazokų prispirti, mokėjo už „panaikintus“ teismus ir raštines, tai ar socijaldemokratus reikia už tai kaltinti? O minėtasis „Teip pat T. Mylėtojas“ juos už tai kaltina. Kodėl? Ar dėlto, kad jau tos „Sąjungos“ sąnariai liovė savo nutarimus pilde ir dabar neapreiškia jokio revoliucioniško gyvasties? Ir da jai rodijate siųsti aukas, skiriamas revoliucijos reikams!

Baigdamas turiu da priminti rašytojams ir kalbėtojams, kad jie priejė prie žodžių: „juodašimtis“, „juodašimtiški

darbai“ — truputį ilgiau užtruktų ir tik apmislįję tą žodį parašytų ar pasakytų; ypač rašant reikia apsiziurėti, nes „kas parašyta, nebus išdildyta“.

Da apie juodašimčius ne viskas. Prisieis apie juos rašyti — ne man, tai kitam. Dėlto dedu tą pasargą, kad ne viską ir ne visus galima vadinti juodašimčiais. Paveizdan, negalima teip vadinti visos kunigijos, visos socijaldemokratų, arba ir demokratų partijos. Juodašimčiais yra tie, kurie šiokiu ar tokiu būdu, daugiau ar mažiau, už užmokestį ar iš persitikrinimo padedada caro valdžiai kovoti prieš laisvės darbą ir, kurie kovotojus už laisvę pasmerkia, vieton juos kritikuoti, t. y. nurodinėti jų klaidas, — kurių, suprantama, nemažai atsiranda, — ir geresnius kovos kelius.

Dabar valdžia juodajai šimtainei duoda socijaldemokratų vardą. Dėlto, kas tikruosius socijaldemokratus juodašimčiuoja, tas prieš valdžią nenusideda...

J. Baltrušaitis.

Retorika ir pirmžengystė.

Retorika, (sušvelninta balsu, pagražinta sanjausmu ir apvainikuota išmintim iškalba), kiek istorija pamena, visur ir visados buvo pageidaujama, garbinama, įtekminama. Ir nors priešistoriškoji jos pradžia, dėl stokos užrašų mums nesužinoma, tačiau iš „Švento Rašto“ jau aišku yra, kad toje gludžioje senovėje jos poetiškai — sanmoniškas įspudis, kurs ir šiandien kaippo jos branduolys dar tebe sergimas, buvo jau gana veiklus, jautrus ir kiltas. Nes kas nesigėri (iš retoriško atžvilgio dalyką svarstant) kalba Abromu, meldžiančio gelbėti nuo gresiančio keršto Sodoma, arba Doborah ir Barak, oda (gražkalbyste), arba jautriais Sa-

lemono tariniais? O kam nežinomi greikiškiejie bei romiškiejie Demosthenes, Herodotus, Aristoteles, Cicero, Quintillian ir kiti, kurių prakalbų klausytis minios ukėsų keliavo net iš už šimtų mylių. Arba, kas negirdėjo vel ir vel atkartojant mislis tų teip mažai tekalbėjusių, o tiek daug pasakiusių Konfucijaus, Jezaus, Ingersoll?

Teisybė, oratoriaus balso skambėjimas tesigirdi tik čia — jau ir tik per aprubežiuotą minią, ir sykį girdėtas tankiai umai nyksta ore, išlengvo džiūsta, vysta atmintyje, kuomet mislys paženklintos juodu ant balto liekasi, plėtojasi, sklieja į tolimas šalis ir pasiekia busimas gentkartes. Tačiau, kad kiekvienam draugijiniam perijode, dienoms prietikius gabenant ir idėjas reiškiant, skambanti, iliuminuojanti protą, judinanti širdį, stiprinanti troškimus arba kurianti kerštą kalba yra veikliausiu ir galingiausiu revoliucijos faktoriumi, tai priešinti velti ir kesintis.

Aleksandro didžiojo laikuose retorika rodos buvo pasiekusi jau kilčiausią savo idealų laipsnį. Daug tuomet jos reikaluose praleista laiko, daug apie ją rašyta ir daug per ją troškimų atsiekta. Bet vėliaus, puolant Romai, susmuko ir ji. Nors ji ir po tam, sendamosi tai ant Cicero tai Quintillian papėdžių ilgai dar nurodinėdama šaknis pikto ir perstatydama ypatybės gero, tai vienur, tai kitur maloniai skambėjo, tačiau apkalinta religišku viduramžių fanatizmu turėjo nutilti ir... mirė. Ir nežiuriant ant geradėjysčių, tapo palaidota biaužiausioj paniekoj ir užversta didele, sunkia velėna prakeiksmo. Ir nors pertai žinių apie retoriką iš „Tamsybės Gadynių“ mums neliko, vienok aišku yra, kad po ilgam pranykimui ji vel apsireiškė. Ir da stropiau negu pirmiau,

blaivindama protiškąją naktį, arba sotindama dvasiškąją alkį paveikė popiezius, įgyvendino neapykantą karalių, prazadino slėpinių pilnus laikus, ištiesė kelią mokslui, palengvino kovą už buvį. Ir šiandien saunoriai blaško prietarus ir verguę ne tik ką „laisvose“ republikose, bet ir štai, kaip maloniai jau pradeda žerėti ir pavergtojų mūsų Tėvynėj Lietuvoj!...

Bet tarp mūsų Amerikos lietuvių, retorika dar mažai pažįstama. Rods su stoka prakalbininkų per daug guostis negalima, bet reikia spausti ašarą, kad truksta blaivumo, energijos, vienybės; atkartoti eileles kurioms ištikro geriau „ilsėtis pakajny“; juokuoti pasakėlėms, diplomuoti pasigarsinimais, arba kaustyti viltį peticijomis, kuomet jau pačios dienos tarsi traukte traukia „susipraskim, sukilkim ir žengkim pirmyn“, tai žengiama atgal sužlugiman, praieitin, dar didesnėn verguven, vieton traukti pirmžengystėn. Raštininkų juk turime apšėiai, bet... daugumas skaityti arba suprasti nemokam... Todėl kuomet kiti daugina mokyklas, knygynus, muzėjus — mes statome klebonijas, bažnyčias ir (jau plianuojam) klioštorius; kuomet kiti mokinasi — mes meldziames; kuomet kiti podraug su saulute lekia pirmyn — mes ne mislyjame tik tikime ir tikime teip kaip koki ten žydų jau į niekybę subirę prabočių prabočiai svajojo! Visur ir visame mat truksta mums blaivumo, o juo labiau įkunyjimui ir sustiprinimui skambančio, jautraus, išmintingo žodžio, arba retorikos.

Todėl Brooklyn'o L.S.P.A. kuopa isteigė retorikos mokslo mokyklą. Ir kas tik maloneja išsilavinti retoriškai kalbėti, kas tik myli apšvietą, ir kas tik trokšta teisybės, ir kas tik žino, maloniai užprašomi ant leki-

jų. Jos atsibuna kas panedėly nuo 8-tos valandos vakare Draugelio salėje 73 Grand st. ženga dykai. Nepamirškim. Ir atmindami, kad dabartiniai išmintingieji yra išmintingais dėlto, kad naudoja kitų išmintį, ir kad išradęs yra išradžiais dėlto, kad prisistebi kitų išradimams, ir kad gabieji yra gabiais dėlto, kad paveldi, arba prisijaukina kitų gabumą, todėl ir mes rinkimės ir leizdami protui veikti žengkime pirmyn.

Brooklyn'o
19-toji L. S. P. A. kuopa.

Politiszkos žinios.

Maskolija.

Prie kelių gabiliausiai atliktų revoliucionierių darbų prisidėjo pereitą seređą naujas: Peterburgo priemiestyje Oh-toje iš valstybės parako sankrovos paimta 575 svarai pyroksilino (tinkamas bomboms) ir 15 sv. bedumio parako. Šeši revoliucionieriai, persirėdę kaip reikia ir su tam tikrais padirbtais raštais atvykę pareikalavo tiek-ir-tiek amunicijos, ir, pasiėmę, išvažiavo sau ir nieks jų nesugavo. Ta parako sankrova, didžiausia visoje valstybėj, po to atsitikimo liko apstatyta pulku kareivių.

Garsusis teroristas Geršuni pabėgo iš katorgos, iš Siberijos, kur drauge su kitais Sipagino ir Plevės užmušėjais, buvo nuvarytas uždarius vasario 13 d. Šliuselburgo tvirtumą. Jo draugas Melnikov iš ten pabėgo jau du mėnesiu atgal. Gubernatorius Akatujos, kur sidabro kasyklose dirba tie nusikaltėliai, neuztvirtina, kad nepabėgs ir kiti teroristai, tarp kurių yra Sazonov ir Sikorsky — Plevės užmušėjai. Geršuni, žydas, dalyvavo Sipagino užmušime. Dabar jis paspruko paslėptas vandeninėje statinėj.

Į to vietą caro valdžia gabeną revoliucionierius pulkais į Siberiją: kas dien išveža elisk traukinius. Pereitą savaitę viena diena išvežta tukstantis ypatų. Vežė trimis traukiniais tuos pasmerktinius, tarp kurių buvo kunigas, keli studentai, 41 moteriškė, o kiti — darbininkai, kareiviai ir jureiviai. Vienam traukinij vežė 500 jureivių, dalyvavusių Kronštato ir Sveaborgo sumišimuose. Dabar daugiausiai varo į Irkutsko gubernijos tyrus.

Aštuonias ypatas, dalyvavusias spalį 27 d. užpuolime ant valdiško kasieriaus Hermano vežant jam pinigus Peterburge, suėmė ir nuvežė į Kronštato tvirtumą sušaudyti. Areštavo ir kelias moteris, nuziūrėtas tame suokalbyje. Bet moteriškės, kuri pabėgo su pagriebtais pinigais (apie \$200,000), nesuėmė. Policija sako, kad tai vyras persirėdęs į moterį.

Maskvos, Kazaniaus ir Peterburgo universitetus uždarė, dėlto, kad studentai peržengė įsakymus, darydami politiškus susirinkimus universiteto triobose.

Aną utarninką (spalį 30d.) suėjo metinis „jubilėjus“ popierinės konstitucijos ir perėjo sulyginant, visai ramiai. Peterburge kelios juodosios šimtinės gaujos, apsiginklavusios lazdomis vaikščiojo po gatves, bet darbininkai jų užkabėjimū išvengė ir susidurimū su policija nebuvo. Vyresnybė prieš tą dieną viešai šaukėsi prie kariumenės ir policijos prisilaikydama Trepovo priežodžio, kad „šuvių nesigailėtu“, jei reiks.

Valstybės bankos valdyba Peterburge apskelbė nepriimnėsiant pinigų siunčiamų į Astrahaniaus ir Saratovo gubernijas ir į kelis pavietus Kazaniaus ir Simbirsko gub. Matyt dėlto, kad atsitinka tankūs išplėsimai. Per dvi paskutines savaites buvo 203 kasų išplėsi-

mai, iš viso išplėšta 152 tukst. dol., neskaitant atsitikimo Peterburge. Žinoma, kai-kurie tie plėsimai padaryta ir nerevoliucionierių; plėšia juk ir paprasti plėšikai-vagys, ir patys valdininkai ir valdžios tarnai su juodąja šimtaine...

Odesos gen-gubernatoriui Kaulbarsui senatas įsakė paduoti teismui visą miesto tarybą už tai, kad ji pereitais metais einant žydų skerdynėms buvo sutvėrus viešos apsaugos komitetą priešais padauzas, arba juodąją šimtinę. Visi tarybos sanariai dabar, kaip kaltininkai neturės balso ateinančiuose valstybės Dumos rinkimuose.

„Tikiųjų maskolių“ sąjunga arba tikroji „juodoji šimtinė“ auga kasdien ir juodašimtiškus atsisaukimus lapeliais ir knygpalaikėms platina visur. Ta juodoji šimtinė susideda iš visų didžiųjų ir mažųjų valdininkų ir šnipų; kiti, mažesnieji, turi prigulėti t. y. mokėti iš savo algos tam tikrą mokesį, nes kitaip netektų vietos ir da liktų neištikimais valdžiai. Tai sąjungai valdžia, kaip rašo dienraštis „Rieč“, davė 200,000 rub. pašelpo.

Peterburge kurčių-nebylių instituto augintiniai sukilo, išdaužė langus ir atsisakė klausyti perdėtinių. Jie nieko nereikalavo, tik sakosi tą sumišimą padarę norėdami parodyt pritarimą laisvės judėjimui, apie ką dažinojo iš laikraščių. 4-ri mokiniai nebyliai tėvams leidus tapo nuplakti, 11 išvaryti iš mokyklos; 3 iš jų prisipazino esą socialistai-revoliucionieriai.

Filipinu autonomija.

Amerikos prez. Roozeveltas pasiryzo, išpildydamas savo prizadėjimą, įvesti ant Filipinų salų savyvaldą (autonomiją). Pagal kongreso nutarimą ta Filipiniečių savyvalda prasidės nuo kovo 27 d. 1907 m., rinksis jie savo parlamentą.

Yra tai tik bandymas lig dviejų metų, o paskui Jungt. Valstijos galės vėl tai panaikinti, jei netiks. Taftas važiuos į Filipinus pažiūrėti naują tvarką įvedant. Savyvalda duodama tik krikščionims(!?)

Vokietijos valdžia, nepaaiškinus priežasčių, išvaro iš vakarinių apygardžių 19 tukstančių svetimtaučių darbininkų dirbančių kasyklose. Su pačioms ir vaikais skaitlius ištremtinių sieks 50 tukstančių. Tokia daugybė žmonių turi apieisti Prusus iki gruodžio 20 d. Tarp jų yra italų, olandų, rusų, belgų, o daugiausiai lenkų, teipgi turbūt nemažai ir lietuvių.

Poznaniaus provincijoje, kur gyvena lenkai, eina kova valdžios su lenkų vaikais—mokiniais, kurie streikuoja, neina į mokyklas, dėlto, kad valdžia iš ten išvijo visai lenkišką kalbą. Už kiekvieną žodį, ištartą lenkiškai, mokiniai buvo skaudžiai baudžiami.

Isz Amerikos.

Nelaimės ant gelžkelių.

Sulyg valdiškos komisijos padavimo per 3 mėnesius, nuo 1 d. gegužės lig 30 d. birželio, ant Suv. Am. Valst. gelžkelių tapo sužeista keleivių ir tarnautojų 16,937 ypatos. Per pirmutinius šių metų 3 mėnesius skaičius pažeistųjų siekė 18,296 ypatas.

Visai užmuštų per tuos tris mėn. buvo 194 ypatos, pirmutinius tris mėn. 275. Traukinių susibėgimai ir išbėgimai iš vėžių per tą laiką atsikartojo 3,103 sykius. Nuostolis susidaužusiųjų vagonų ir garvežių skaitomas lig \$2,373,924.

Prikabinant ir atkabinant vagonus tapo užmušta 68 ypatos, 16 mažiau, kaip pirmam jam metų bertainij.

Sulyginus su pereinusių metų atsitikimais per pirmutinius 6

mėn., tai šiais metais skaičius sužeistųjų pasididino su 10,098 ypatomis, o skaičius užmuštųjų 119 ypatoms mažesnis.

Tardinėjimas užprašalinimą japonų vaikų iš mokyklų.

Suv. Am. Valst. vaisbos departamento sekretorius Victor H. Metcal, išvažiavo į San Francisco ištirti apie išmetimą japonų ir kitų azijališkų tautų vaikų iš pradinių mokyklų. Sekretorius išsireiškias kai kuriems, kad Washingtono administracija tą dalyką laiko labai svarbiu. Nes padarytasis Suv. A. V. sąkalbis su Japonija, gvarantuoja Japonijai tas pačias tiesas ir tą pačią paguodoną kaip visoms kitoms tautoms. Todėl reikalinga esą tą visą dalyką ištirti valdiškai. Kada japonai nenusileido, tai ir Amerikos valdžia pradeda tą dalyką tardinėti.

Straiškas geležinkelio tarnautojų.

San Antonio, Tex. Cionykščiai gelžkelio tarnautojai „Southern Pacific“ lapkričio 1 d. sustreikavo ir streikas traukias ant visos linijos.

Reikalavimai netapo išpildyti.

Unija gavo nuo Chicagos gelžkelio valdininkų atsakymą, kad reikalavimą darbininkų sulyg padidinimo 10 c. už valandą neįvėlytinās. Savininkai sutinka padidinti algą tik tai su 2 c. už val. Vice-prezidentas darbininkų susidraugavojimo abejoja, kad darbininkai ant to sutiks. Tikisi, kad gali įvykt straikai.

Didžiausias nakvynės namas.

Didžiausią nakvynės namą ant viso svieta, kursai buvo Boston, Mass. nupirko išganymo armija (Salvation Army). Tuose namuose yra iš viso 287 atskiri kambariai, šale to daugybė daigtams padėjimo rūšių, aptieka, maudyklė ir darbo sujieškojimo biuras.

Gelžkelių kova. San Francisco „Southern Pacific“ geležinkelių kompanija jieško 5000 darbininkų. Kalbama, kad per ateinančius du metu dėl pravedimo „Harimano“ gelžkelio pakraštyje Tykiojo Oceano, bus paskirta \$25,000,000. Manoma, kad iškils didelė konkurencija tarpe gelžkelių.

Didis nupuolis. Atlantic City. Elektrikos gelžkelio karas išbėgo iš vėžių ir nupuolė nuo tilto. Kaip paduoda Pensylvanijos gelžkelio urėdninkai tai tikro žuvusiųjų skaičiaus nepasisekė susiekti; lig šiol suskaityta 53 ypatos. Miesto majoras, kurs tardinėjo tą atsitikimą pranešė, kad jokių kaltininkų, kuriuos but galima už tai apkaltinti, neatrado.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Easton, Pa. Gražu pamatyti ir malonu išgirsti, kad mūsų broliai vis labiau pradeda pakilti, susiprasti ir atjauti vargingą darbininkų padėjimą ir Lietuvos-Tėvynės reikalus.

Eastono lietuvių L. S. P. A. S. L. A. teipgi tą dalyką atjauzdami spalį 13 d. parengė balių su prakalbomis. Vakara atvėrus muzikantai užgriežė marselietę. J. O. Širvydas aiškino apie proletarijato sukilimą visoj Rusijoje, ir kaip jie ir kovoja už laisvę. Po to kalbėjo Grinius, Šukys ir Žagaras visi aiškiai parodė vargus Tėvynės-Lietuvos ir skriaudas nesusipratusio darbininko.

Laikė prakalbų buvo padaryta kolekta revoliucijos reikalams ir perėjus per susirinkusius svečius tapo suaukauta \$48 91.

Susirinkusieji svečiai labai gražiai užsilaike ir godžiai klausėsi prakalbų, kurios išties galėjo pajudinti kiekvie-

no klausytojo širdį.

Kalboms pasibaigus prasidėjo linksmoji dalis kuri nusitraukė ik rytui, bet ir čionai nebuvo matyti jokių negrazumų arba nesutikimų.

Uzdengus visus iškaščius vakaras davė gryno pelno \$32 47. Visą pelną ir surinktas aukas iš viso \$51.38 paskyrė L. S. D. P. ir nusiuntė kasieriui Dudai. Vardai aukavusiųjų bus pagarsinti „Lietuvoje“.

Myliūnys Laisvė.

Hazleton, Pa. Mūsų miestelio 45 kuop. S. L. A. 21 d. spalį turėjo savo bertaininį mitingą su prakalbomis. Kalbėtojai buvo „Vilties“ redaktorius ir prez. S. L. A. p. Birštonas. Susirinkimą atidarė Motiejus Merkevychius prez. 45 k. S. A.

Pirmas kalbėjo „Vilties“ redaktorių: savo kalboje aiškino daug svarbių dalykų kaip tai: darbininkų klausimą, revoliuciją, socializmą ir teip vadinamus „bedievius“. Žmonės klausėsi su dide atida ir likos labai užganėdinti iš prakalbų.

Antras kalbėjo prez. S. L. A. daugiausiai apie S. L. A. ir reikalą vienybės. Sąnariai vietinės kuopos S. L. A. daug galėjo patirti iš prezidento kalbos apie S. L. A. siekį bei naudą.

Abiems kalbėtojams klausytojai neskupėjo rankų plojimo ir džiaugėsi, jog ir Hazletoną pradeda lankyti apšvietimo platintojai, kas prieš suvirtėjimą vietinės kuopos S. L. A. negalėjo but nė manoma, nes žmonės nuo to šalinos. Per mitingą prisirašė net 17 naujų sąnarių, dabar yra 53 sąnariai. Reik pripažinti, kad svarbą rolę lešė susiorganizavime šio burelio p. Adomas Remeikis jam priguli garbė už nenuilstantį darbą dėl vietinės 45 kuopos S. L. A. Jis su keliais vietinės kuopos draugais, davė čion pradžia tautiškam lietuvių susipratimui.

kurie šiandien pasekmingai darbuojasi, nors už tai nekurių „tamsybės apaštalu“ persekiojami. Jei agitacijos darbas Hazletone eis toliau tokiais žymiais žingsniais kaip pereinamas metas tai reik pripažinti, kad ir mūsų miestelis greit galės susilyginti tautiškam susipratime su kitais miestais. Pašutiniu laiku yra rengemas uždėti čia kuopelę L. S. P. A. nes pakol čia tas buvo negalima pradėti. Čia rengemas ir lietuviškas orkestras, bet geistina but, kad jis eitų išvien su vietine kuopa S. L. A., kas būtų abiemis ant naudos.

Motiejus Dairony.

Wanamie, Pa. Pas mus nėra to įpratimo, kad laike kokio nors prakilnesnio susirinkimo parinkt aukų tėvynės reikalams. Bet pastarame laike pradeda šiek-tiek tas reikalas atrasti daugiau pritarėjų. Keletas sąvaidžių atgal per vestuves K. Dockevyčiaus patarus keletą žodžių P. Sarpaliui ir painavus J. Bindokui keletą dainelių apie Lietuvos vargus, susirinkimui labai patiko ir tapo suaukauta \$2.85 sušelpimui kovojančių.

Spalių 15 d. buvo kitos vestuvės J. Bindoko su Sarpaliute ant kurių plačiai paašikino Sarpalius apie vargus mūsų brolių tėvynėje. Padarus rinkliavą, svečiai suaukavo \$6.45. Pinigus suaukautus paskirstome taip: Kankiniams \$4.50 ir Revoliucijos reikalams L. S. D. P. \$4.75. (Vardai kitoj vietoj. Rd.). Iš savo pusės aukautotojams mes ištariame ačiu.

*P. Sarpalius,
Jon. Bindokas ir
Juoz. Bindokas.*

New Britain, Conn. Spalių 14 d. per V. Dimitravyčiaus sutartuves susirinkus bureliui svečių, sumanė paaukauti revoliucijos reikalams. Surinktas aukas \$1.85 nutraukus kra-

šos kaštų 5c. prisiunčiam „V. L.“ red. paskirdami L.S.D.P. ir meldžiam pagarsinti aukavusiųjų vardus.

J. Ptakauskas.

Philadelphia, Pa. Spalių 24 d. atsibuvo prakalbos ir balius kurias parengė Ukėsų ir Gedimino Kliubai naujai kovojančių už laisvę mūsų brolių. Išgirdę apie tai Magdelenos Draugystės sąnarės norėdamos mums užkenkti parengė balių vieną dieną anksčiau. Bet priešingai, mums viskas nusisekė kuogeriause. Žmonių prisirinko gana daug taip, kad prisiėjo statiems stovėti.

Pirmiause kalbėjo parkvietas iš Pittsburgo F. Bagočius, savo ilgoj kalboj aiškiai nurodė skurdų revoliucijos bėgį. Kalba didei patiko klausytojams, ir kaip užsiganėdinimą pritarė gausiu rankų plojimu.

Po pirmų prakalbų lietuviai kanklininkai įspudingai atlošė savo darbą. Antras kalbėjo A. Žagaras teipgi aiškiai apibrėždams revoliucijos bėgį ir valdžios pasielgimą su kovojančiais už laisvę ir kitokius dalykus lytinčius darbininkus. Ant galo aštriai, bet teisingai sukirto dvasiškijai už stabdymą susipratimo ir už keiksmus trokštančių laisvės žmonių. Po prakalbų lietuvių dainininkų koras padainavo ir labai tuom palinksmo susirinkusių klausytojus.

Pelnas nuo vakaro neperdžiausis, bet apsimokėjus visus prie parengimo vakaro iškaščius, paliko \$51.80. Laike prakalbų tapo suaukauta \$18.82. Iš viso pasidaro \$70.60. Minėtą sumą „Ukėsų Kliubas skiria L. S. D. P., o tikimės, kad tai pritaris ir Gedimino Kliubas.

Visiems susirinkusiems, kalbėtojams ir padėtojams parengti to vakaro, ištariame ačiu.

Uk. K. Komitetas.

Taylorville, Ill. Kaip iš laikraščių girdėti, tai net malonu darosi kaip kitų apygardų lietuviai dėlei labo savo brolių ir tėvynės ir kiek galėdami renka aukas dėl sušelpimo kovojančių. Mūsų miestelyje nors čia jau nuo kokio laiko gyvena keletas dešimčių lietuvų, tai vienok apie juos nieko gero negirdėti, rodos jų čia visai nėra. Mat mūsų lietuviams mažai rūpi Tėvynės ir darbininkų reikalai. Skaitymu knygelių arba laikraščio jie neužiima, todėl negirdi kas darosi sviete arba tėvynėje. Papasakojus jiems apie tėvynę, apie kovojančius už laisvę brolius su caro valdžia ir kad tie kareiviai reikalauja nuo mūsų pagelbos, tai mūsų lietuviai nieko nesupranta ir pirmutinis ir geriausias jų atsakymas: „tai ką jie kovoja, kas jų prašo, arba, kam kišas į tokius dalykus!“

Bet nemislykit, kad mūsų lietuviai, niekur neaukauti ir kovoja. Kai kurie net apsiginklavę vaikščioja po karčiamas ir jieško priekabių nuo vieno kito. Na, o iš to tai geriausia proga pasipelninti teisėjams iš tamsių žmonelių. Laikraščių nežinau keli galėtų mūsų miestelyj skaityti, bet karčiamos yra trys lietuviškos ir visoms gerai sekasi, o lietuviams teipgi džiaugsmas, nes pas saviškį gal greičiau susikalbėti.

Vienok nauda iš to prasta, negana to ką naudojas iš mūsų visokie sudžios ir paskui šidijas, bet štai spalių 17 d. vienas lietuvis, persigėręs parėjo namon ir paėmęs kirvį, norėjo užmušti savo moteriškę, tiktai pamatę anglai išgelbėjo ir nabažą patupdė į šaltąją kur keletą dienų gavo patupėti.

Mieli broliai, laikas ir mums pabūt ir pasiziurėt kas mes esam. Meskim visokias balaikas, o tverkimės už knygos ar laikraščio, o tada bus nau- da mums patiems ir svetimtau-

čiai geriau ant mūsų žiurės.

Gyventojas.

Harrisburg, Ill. Korespondentas iš Harrisburgo nr. 42 „Vien.“ rašo, kad aš aprašydamas apie Harrisburgą nurodžiau miltų kalnus žėrinčius aukso ir be nurodymo pasako, kad aš garsinuos kaip laurų kunigaikštis svetimtaučių laikraščiuose. Aš malonėčiau žinoti kokiam ir kada lenkiskame laikraštyje aš garsinausi. Toliau sako rašėjas, kad aš gaudau žmones ir velku į kompanijos offisą, tai gana neišmintingas drabstymas purvais: Ar gi aš galiu nuvesti žmogų, jeigu jis nenorės eiti? Jeigu kas atvažiavo ant mano adreso, ir nežinojo kur nueiti, arba negalėjo susikalbėti, tai aš mielai padėjau, rodos iš to negalėjo but skriaudos nė J. R., nė kitam kam.

J. R. nors sako kad aš meluoju aprašydamas kasyklų skaičių ir anglies augštumą, tai vienok aš netikiu jo apšmeižimui ir teisingai da kartą parodau. Aplinkinėj 12 mylių yra 18 kasyklų iš kurių 14 priguli vienai kompanijai, kitos 4 kitoms dviem kompanijoms (kokiai kompanijai, kaip ta kompanija vadinasi? Red.). Jei tamista rašai, kad aš meluoju sulyg augštumo anglies ir rašai, kad anglis augšta 4 iki 5 1/2 pėdos augšta, tad meldžiu nueik ant nr. 14, 5 ir 7 ir Davenport mainų, ar nerasi tenai anglį nuo 9—10 pėdų augštą. Aš galiu tamistai labai daug parodyti kurie uždirba po 50 ir 80 dol. per dvi savaiti (reikėjo parodyt iš karto, tik pažadat, o nepadarot. Red.), dirbdami po 8 val., tai rodos pelnas neblogas ir galima gyventi. Toliau nurodai, kad tolesnėse nuo miesto mainose dirba tik po 2—3 dienas. To pas mus da niekad nebuvo, nes tos visos 14 mainų priguli vienai kompanijai ir vieno- dai dirba, tiktai per dvi savaiti

dirbo po 4 dienas, todėl kad ant geležinkelio buvo susimušę treiniai, tai negalėjo priduoti karų.

Labai neteisingai tamsta apskelbi mane, pasakydams, kad aš kviečiu vargšus darbininkus. Aš pats atvažiuoju čia 5 mėn. atgal ir radau čia tik tai 2 lietuviu, dabar yra apie 30 šeimynų iš kurių turi 7 savo namus, 1 lotą ir kiti pasirenge pirkti. Rodos dabar galės visi suprasti, o teip ir J. R. kad aš nieko neprimelavau, kaip tamista sakai, nes per tuos kelis mėnesius nebutų čia apsigyvenę į 200 žmonių.

Kas link ligų, tai tiek reikia pasakyti. Kas kelintasis karštligė suseraga kelias dienas, bet ne drugiu. Dabar čia pradeda praversti karus, naują gelzkelį ir Cones kompanija stato 100 naujų stubų ir galima tikėtis, kad su laiku bus gražus miesčiukas. J. S.

Talpidami šitą J. S. korespondenciją perspėjam, kad daugiau sulyg to reikalo ne vieno ne antro korespondencijų netalpinsim. Kam dabar tikėti, J. S. ir J. R. viens antrą apkaltina, baras, bet nieko tvirto neparodo, todėl priversti esame tą dalyką užbaigti negalint iširti. Red.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“.

Atsišaukimas.

Jau dešimts metų praslinko nuo įsikurimo T. M. D. tad ar nebutų gerai tas sukaktuves kuom nors pažymėti?

Pasiremdamas ant antro skyriaus įstatymų, aš noriu išreikšti savo nuomonę. Manau, kad visos kuopos be skirtumo turėtų sušaukti susirinkimus su prakalbomis bėgyje pastarųjų dviejų mėnesių šių 1906 m. ir apsvarstyti kaip draugystė turi toliau elgtis, norint neapsileisti ir nepasėsti savo darbuose.

Tenka išgirsti kad Lietuvoj beturčiai draugystės išleistųjų knygelių dovanai negauna. Nors jos randasi pas kai kuriuos karabelninkus, bet kurie nori perskaityti mūsų išleistas knygeles, tai prisieina užmokėti brangiau, negu pati knygelė prekuiuoja. Tai paliudija ir pribuvę iš Lietuvos žmonės.

Draugystės konstitucijoj pabriežta, kad Lietuvoje beturčiams knygelės dalinamos dovanai, o išties tas dalykas visai nepildomas. Ar nebutų tad gerai susižinoti su įsikurusias Lietuvoje knygynėliais ir tiems pasiūsti kokią dalį mūsų knygų praplatinimui tarp beturčių. Toj apygardoj, kurioj tokių knygynų nebutų, galima but įsteigti; vieton ką tos knygos bepelyje sukrautos Prusuose. Reikalinga butų apkalbėti pagal pirmininko pranešimą 42 nr. „V. L.“ apie tuos 200 dol. pasiūstus „Mokytojų Sąjungai“.

Ar nebutų reikalinga sušlpti paliegusį tautietį, kurs atsišaukė į Amerikos visumenę prašydamas greitos pašelpos. Aš patarčiau tam užsipelnusiam tautiečiui paskolinti reikalingą sumą, kurs pasveikęs atsiteistų su mums. Galima but ir kitaip padaryti. Tie geros valios tautiečiai, kurie aukautų tam reikalui, galėtų siūsti aukas į lietuviškų laikraščių redakcijas arba ant rankų ištikimo žmogaus ir laikui bėgant kada tokių aukų susirinktų pažymėta suma, tad galėtų su T. M. D. atsiteisti.

Tame reikale nereikia laukti kol visumenė suaukaus, tai gal paremt draugystės, jeigu laukti suaukaujant, tai gali tokia pašelpa jam visai jau nereikalinga, kaip kad daugeliui buvo duota pagelba, bet pervelai. Sulyg atskaitos nr. 38 „V. L.“ pasirodo kasoj \$299.66, tad paskolinus 100 dol. kasoje pinigų da liktų. Draugystė galėtų padaryti auką parduo-dama siuvamą mašiną, kurią

aš padovanojau ir tuos pinigus paskirti atpildymui tos sumos.

Mašiną aš nusiunčiau ant vardo T. M. D. pirmininko 1904 m. tuom laik gyvenusio Worcester, Mass. ir rodyjau ją išleisti ant tikiųjų arba kaip geriausiai, bet apie tai niekur niako nemačiau minėtą, todėl da kartą atkreipiu ant to atidą, vardan nurodytų kaip geriausiai butų tą užbaigti, laukti su tokiu dalyku da toliau neverta, nes gali nustoti visai savo vertės.

Ar nebutų naudingą išrinkti komisiją, kuri apdirbtų naujus Draugystei įstatymus? Pagal mano sumanymą tokia komisija butų naudinga, kuri perkratytų įstatus ir sutvarkytų visus Draugystės reikalus.

Nors T. M. D. nepasiliko užpakalyje kitų, aukavo ir revoliucijos reikalams 300 dol., tai tačiaus „Kova“ nr. 42 klausia, kuom T. M. D. esanti prisidėjusi? (Tokio klausimo nr. 42 „Kovos“ neraudame. Yra pasakyta „Krasos dėžutė“ p. Damijonaičiui teip: „Netiesa teipgi, kad tuodvi organizacijai palaiko socializumą ir socialistus. Norėtusi žinoti tokiu budu?“ Red.). O dr. Rutkus nr. 43 „Lietuvos“ priklašioja buk ne pagal išgalę duodame. Bet iš kur buvo galima duoti, kad tuom laik ne buvo daugiau izde? Matoma, kad nuo mūsų laukiama daug, tad prie dešimtsmetinių sukaktuvių turėtume nuveikti bent koki gerą tautišką darbą ir tuomi atliktume bent dalį savo uždavinių.

Sąnarys 20 kuopos

A. B. Strimaitis.

4 Atskaita C. K. R. Š.

Nuo 1-mos dienos rugsejo iki 30 d. to mėnesio, antrąkų C. K. R. Š. įplaukė iš viso \$470.47, kurie likosi pačių aukautojų sekančiai paskirstyti:

Lietuvos Soc. Demokratų Partijai.

Iš New Britain, Conn., per

J. Skritulskij, nuo XXI seimo S. L. A. \$382.35
Iš Cambridgeport, Mass., per A. Avizonį 5.75
Iš Fernie, B. C. Canada, per A. Gustą 16.00
Iš Scranton, Pa., per M. Valentinavičių 4.00
Iš Kewanee, Ill., per J. Ališkauską 5.65
Iš New Haven, Conn., per F. C. bulskį 3.90
Iš Delray, Mich., per A. Matijošaitį 12.65
Iš Cambridgeport, Mass., per V. Danielių 4.50
Iš Cambridgeport, Mass., per J. Danielių 2.70
Iš So. Boston, Mass., per N. Gendrolį 6.15
Iš Springfield, Ill., per V. Černiaucką 22.00

Viso L. S. D. P. \$465 65

Lietuvos Demokratų Partijai.

Iš Scranton, Pa., per M. Valentinavičių . . . \$1.17

Nepaskirti.

Iš Lawrence, Mass., per M. Kundrotavičių 3.65
Pagal atskaitą 3 \$248.50

Pas kas. T. R. Duda (randasi iš viso \$252.15

Centr. Komitetas Rev. Šalp. Prezidentas, kun. M. Pėša, Kasierius, Theo. R. Dudas, Sun. sekretorius Šernas, Fin. sekret., P. J. Bagočius. (Atsišaukimas bus.)

Kaip aš patsai prasizudžiau.

Surasti Antono užrašai.

Iš latv. vertė J. Baniulis.

(Tęsa.)

Seniau man patikdavo buti vienam, mažas kambarėlis ir knygos... Dabar—trukšmas, dainos, garsų juokai... šansonetės...

Laukiniai jausmai apėmė širdį... Vėlniškas džiaugsmas...

[Gert—gert—gert ir gert!..

Niekada aš nebuvo teip verkęs... Niekada...

Bet šiandien aš, parėjęs iš kliubo, teip verkiau, kaip nu-plaktas kudikis...

Šiandien aš pirmą syk lošiau kortomis ir—pralošiau. Viską, viską pralošiau...

Man negaila prakeikto me-talo... Ne...

Tiktai kas—žin kas žemas, sunkus, bjaurus spaudžia man velę...

Teip aš verkiau...

O prieš mane veidrodyj ver-kė senas, žilais plaukais vyras, rukšlėtu veidu... Visas jo ku-nas trukčiojo nuo skausmų... Žilagalvis verkė!..

Aš ėmiau juoktis iš jo. Be-protiškai juoktis...

Po ilgų laikų, ilgų laikų pa-tėmijau kokiam gimtines žur-nalo prospekte...

Lygsu kaju man kas rėžė per kaktą.

Lyg žvynai nupuolė nuo ma-no akių...

Ten buvo man daug pažis-tamų pravardžių, daug mano pažįstamų, draugų, net — mo-kinių...

Visi jie dirbo... Visi sten-gėsi...

Daugumas iš jų buvo pra-garsėję—jų pravardės buvo at-spaustos didelėms ir riebioms raidėms...

Tulų pravardės skambėjo net užrubežiuose...

Visi tie vardai kalbėjo ne-byle, bet aiškia kalba...

Lyg ugniniais liežuviais kel-bė man apie pasiryžimą, pasi-šventimą, apie jaunystę, apie gyvasties pilną gyvenimą ir—mano bankrutą...

Žydi... žydi... žydi...

Visi kraštai žydi...

Per tvorą kabo dideli, kve-pianti bezdų ziedai...

Naujas pavasaris...

Pazvelgiau į laikraštį: nau-

jos spėkos, naujos idėjos, nau-ji pasišventimai...

Naujas pavasaris.

Žydi... žydi... žydi... Visi kraštai žydi...

Tiktai aš vienas džiustu tarp kantoro sienų...

Šale manęs bairška skaitlių kauliukai ir skamba pinigai.

Tas baisusis metalo skambė-jimas!.. Kaip aš jo nekenčiu!

Bet auksas juokėsi savo bli-zgančiu metaliniu juoku:

— Nekėsk, manęs, nekėsk!

Tačiau tu esi mano tarnas, ta-čiau tu esi mano vergas!..

Šale manęs tarška kantoris-to rašomoji mašiniukė—sausai, aštriai ir nerviška!..

Tas skambėjimas!.. Jis džiovina mano velę...

Ne, ji jau išdžiuvusi, sau-sa...

Bet aš norėčiau dar atsigai-vinti, kaip ziedai pavasaryj, kaip lapai, aš norėčia dar pra-zydėti, kaip žydi pavasarį bez-dai, aš norėčiau...

Bet jau žydi mano plaukai—baltais ziedais...

Mano pajiegos jau žydi—nuovargio ziedais...

Mano kakta jau žydi—rau-šlėtais senatvės ziedais...

Žydi... žydi... žydi...

Visi kraštai žydi...

Pagalčiau... pagalčiau...

Pagalčiau aš persitikrinau, kad aš pats esu prasizudęs...

Juokingai, ar-gi ne? Kaip-gi žmogus gali pats prasizudy-ti?

Ir tačiau, tačiau aš esu pats save prazudęs...

Netikit? Ir man-gi išrodo netikėtinu... O tačiau, ta-čiau aš esu pats prasizudęs...

Užgimiau... „gyvenau“... numiriau...

Be pajiegos, be žymės... Lyg peteliškė...

Užgimiau... „gyvenau“... numiriau...

Koks bausis prisipažinimas! Koks bausis prisipažinimas!..

Herostrate! Herostrate! net aš tau pavydžiu!..

Dega... dega...

Knygos dega...

Augštai—augštai pakyla jų liepsnos prieš dąžgų ir baisyai—gilioj nakties tamsoje ap-šviečia skardžius ir apielinkės daubas ir mažą plotą jurės...

Aš kovojau... Vieną kitą blizgančią kovą išlaimėjau...

Bet... Bet pačią vyriausią pralošiau. Galutinai, ant visa-dos pralošiau...

Aš nepakilau augščiau už kitus, nenuvaziavau į saulėtą erdmę, nes neturėjau kompasos—pinigų...

Ir dabar dega... Ant aug-što skardžio dega mano laivai—mano knygos...

Aš pats jas čia atnešiau, vi-durnaktyje atnešiau...

Aš pats jas apipyčiau degan-čia medega ir padegiau...

Pats savo ranka—pats...

Ak! Ava Negri—dega! Au-ksiniuose apdaruose... Ne, ne—teip negalima! Ištusus metus aš taupojau dėl jos pinigų. O dabar!..

Išgriebiau ją iš ugnies, pu-siau apdegusią ir metu į jurę...

Lyg raketa padaro ji lauką ore ir įpuola į jurę...

Bet apačioje atsimuša ban-gos prieš skardžius ir juokiasi šėtoniškais juokais...

Ir vieną po kitai aš imu griebti knygas iš ugnies, ir viena po kitai blizgėdamos prazuva jurėje, lyg puolančios žvaigždės dangaus plotuose...

Korolenko... Suvermanas... Tolstojus... Izajevas... Hae-ckelis...

Vienas paskui kitą... Visi, visi!..

Iš liepsnos į bangas!..

Ka-ka! Jurė juokiasi!..

Negaliu aš leist sudegt savo numylėtoms knygoms... Ne-galiu...

Iš liepsnų į bangas! Cirkš-damos!.. Liepsnodamos!..

Bet apačioj atsimuša bangos prieš skardžius ir juokiasi juo-dais šėtoniškais juokais...

Mane ima išgastis, baimė...

Jie ateina... Jie ateina...

Akmenai... Prikaišiojimo akmenai... Vis sunkiau, vis skaudžiau jie puola ant manęs.

Ir tie klausimai:

Ką tu veikiai per tuos ilgus—ilgus metus?! Ar tarnavai mokslo dievei? Ar sutvėrei bent vieną vienintelį perlą jos rubams? Ar atnešei bent vieną akmenį žmonijos kultų darbų paminklui? Ar padėjai grįsti naują kelią? Ne, ne! Dėlto tu nesi niško o nieko nuveikęs...

Tu tą viską užgynėi—tą, kas tave šaukė ir kvietė ir vedė į ideališkas augštybes...

Ar tu nešei bent vieną vie-nintelį akmenį didžiamjam pui-kiamjam progreso namui, kaip vyras—drąsiai sauziniškai?..

Ne. Ir dėlto tu nieko nesi padaręs...

O, šitie akmenai!.. Šitie pri-kaišiojimo akmenai!..

Kriskit!.. Kriskit!.. Kris-kit ant mano galvos!.. Kris-kit tankiau! Kriskit sunkiau!.. Slėkit skaudžiau... išnaikin-kite mane...

Aš esu.....

GALAS.

Nauji rasztai.

Žvėrys ir žmogus. Pagal Schmehl'į sutaisė Šernas. Chi-cago, Ill. 1906 m. Turtu ir spauda „Lietuvos“. Pysl. 313. Kaina?

Arkliukas kupriukas ir Jo-nukas kvailiukas. Iš rusų kal-bos vertė ir paaukavo Peter-burgo Mažturčių Lietuvių Sa-vitarpinės pagalbos Draugijai K. Stik. Išleista P. Mažturčių Liet. S. P. Draugijos turtu. 1905 m. Pysl. 35.

Yra tai rusų pasaka, versta į lietuvišką kalbą eilėmis; sma-gi pasiskaitymui, ypač, kad eilės skamba neblogai ir kal-ba aiški.

Laisva valandėlė. Broliams dovanėlė. Eilės. K. Stiklelio. Vilnius. „Vilniaus Zinių“ spau-stuvė. 1906 m. Pysl. 22. Kaina 10 kap.

Cia telpa daug atskirų neilgų eilių, kurių forma—vidutiniška, mislis gana grazi; kai kurios tiktų deklemacijai.

Cia ne juokai, bet tikra tiesa. Sutaishė K. S-1-s. Išleido P. ir U. Vilnius, 1906m. Pustl. 31. Kaina 10 kap.

Eilės, pro juokus rašytos, daugiausiai apie lenkus ir lenkavimą, ne visur teisingai...

Juokų maišelis. Parengė ir išleido K. Stiklelis. Vilnius, 1906 m. Pustl. 16. Kaina 5 kap.

Eilės ir straipsneliai, kurių mislis panašus į priešpaskutinės knygutės. Su paveikslėliais.

Sabiamono galva. Laimės rodyklė. Išleido P. ir U. Vilnius, 1906. Pustl. 16. Kaina 6 kap.

Tokių galvų jau ir seniau buvo užtektinai.

Dilgėlės. Literatūros, politikos, draugijos ir mokslo satyriskas laikraštis. Su paveikslėliais. Išleidžia „Dilgėlių Bendrija“ kas mėnuo. Nr. 1. Metai I. 1906m. Adrisas: „Dilgėlės“, 1418 So. 2-nd str., Philadelphia, Pa.

Kuo didesne unija, tuo didesne mokestis.

Tik didumas ir tvirtumas unijos gali pagerinti darbininkų buvį ir suteikti jiems geras algas.

Daugelis mainierių, kurie atsilankė savo gimtinėje šalyje pereiną vasarą, dabar sugrįžo į Ameriką ir labiau pamatė gerumą šios šalies. Jie sako, kad jų draugai, kurie dirba tėvynėje už keletą grašių už dieną, labai stebisi iš uždarbių kokius turi anglių kasikiai šioje šalyje ir jiems įstabu, kada išgirsta, jog ir taip jie negauna tiek, kiek jiems priderėtų gauti mokesčius.

Ką jų draugai ir giminės Lietuvoje pamislytų jei dažintų, kad per neteisingą apsilei-

dimą mainierių unija susilpnėjo, sunyko ir paio ir darbininkai vėl buvo operatorių priversti dirbti už žemą prekę?

Ką pamislytų tie žmonės, kurie įkvėpti amerikiečių datyrimais, atėję į šią šalį rastų vietoje galingos unijos, paskirstančios uždarius ir darbo išlygas, žmones dirbančius, kaip tikrus operatorių vegus, žmones priverstus dirbti už tiek, kiek operatoriai teikėsi jiems duoti.

Ir taip tikrai bus, jei tikrai mainieriai ir toliau nedabos unijos, kaip dabar nekuri iš jų daro.

Mēs pažįstam kitus, kurie nors mėnesines užsimška, bet visai nesirupina unijos auginimu, nesistengia prikalbinėti naujus sąnarius ir nesilanko ant mitingų.

Tie žmonės apleidžia geras progas, kurių su laiku jie gal jieškos, ir jie pats sau tikrai blėdį daro. Apsžiūrėkite, mēs jiems sakome, kol dar nepervelu.

Isz visur.

Vokietijos vidaus dalykų ministeris išleido įsakymą miestų ir sodžių valdyboms, lig gruodžio 20 d. išvaryt iš šalies visus svetimžemius. Skaičius svetimžemių kuriuos lyti tokie įsakymas pasiekia 50,000 ypatų iš kurių didžiausia dalis apsigyvenusi vakarinėje Vokietijoje. Šale to Dortmundo valdžiai paliepa kad Reinlando provincijos vietinės miestų ir sodžių policijos valdybos, ypačingai pasirupintų tą įsakymą pildyti.

Varšavoj trys revoliucionieriai spalio 8 d. karės teismo tapo pasmerkti mirtimi ir tuojau pakarti.

Petigorske (Kaukaze), penki ginkluoti vyrai įsiveržė į Nobelio dirbtuvės kontorą, užrakino tarnautojus viename kambaryje, nudurė užveizdą ir išplėšė 300 rub. pabėgo.

Miestelyje Ostrove (Poznanijoje) buvo lenkų politiškas susirinkimas ant kurio dalyvavo dabartinio vokiečių keizerio giminaitis Jurgis Radzivilas ir jo sunus Stanislovas. Kunigaikščiui laikant kalbą apie vokiečių politiką nepatiko tai policijai, ji tuojau išardė susirinkimą ir norėjo kunigaikštį suareštuoti. Su pagalba savo sunaus ir kitų susirinkusiųjų kunigaikštis gynėsi, bet policija sužeidė Radzivilą ir tada nuvedė jį į policiją. Kadangi kunigaikštis yra žmonių atstovas parlamente, tai jį tuojau paleido.

Maskolijos karės ministeris, rašo laikraščiai, išsiuntė aplink raštį į valdininkus, kuriuo jis reikalauja gerai sužinoti apie kiekvieno rekruto politišką ištikimybę. Tuos rekrutus, kurie dalyvavo politiškuose susilimuose arba agrariškuose riaušėse, liepia į kariumenę neimt.

New York'o policijos departamento užlaikymas kasdien prekuiuoja \$21,252.

Prancuzijos kabinetas savo parlamentariškame programe nusprendė išpirkti vakarų gelžkelį ir pastatė užmanymą panaikinti mirties bausmę. Karės ministeris Picquart užmanymą sulyg panaikinimo karės teismo pilnai sutinka ir jo vietą turi užimti civiliškas teismas.

Saratove 600 jaunų kariuvių, kurie ši rudenį tapo pašaukti į kariumenę, atėjo į susirinkimo vietą dainuodami revoliucijines dainas ir išpludo esančius ten apicierius. Daugelį naujokų suareštavo.

Spalio 30 d. Maskolijoje perėjo ramiai. Visuose didesniuose miestuose darbininkai jokių apvaikščių nedarė. Tik tai Varšavoj tapo užmuštas vienas policistas.

Caras išleido spalio 27 d. naują įsakymą, kuomi duoda pilną tikėjimo liuosybę sentikiams maskoliams ir kitoms visoms sektoms, susidedančias mažiausiai iš 50 sąnarių, kurių mokslas neperžengė dorą arba neužgina kariumenės tarnystą. Visokioms sektoms išvelyta turėtų savas bažnyčias ir kunigus ir viešas apeigas gal atlikti be priežiūros stačiatikių kunigų.

Iš Budapesto pareina žinios, kad apšireiške nauji streikai gatvių karų, kurie sujudino didei gyventojus.

Milziniškas tunelis per kalną Simton 12 mylių ilgas tarp Prancuzijos ir Valakų prie kurio iškasimo dirbo 15 metų ir vos keletas mėnesių kaip tapo užbaigtas, pradeda užgriuti. Šalinė tunelio gerklė nuo didelio 6000 pėdų kalno spaudimo įgriuvo, tas pats grėšia ir pačiam tuneliui.

Sulyg rektoriaus paliepimo spalio 31 d. Moskvos universitetą uždarė lig 12 d. lapkričio šių metų. Priežastis uždarymo toji, pastaruoju laiku universitete budavo tankūs politiški studentų susirinkimai.

Vulkanas Vezuvius, kursai pereiną balandžio mėn. pakėlė tokį didelį trukšmą ir padarė milziniškus nuostolius, dabar vėl smarkiai pergądino aplinkui gyvenančius sodiečius. Iškilusi pastarose dienose audra, kuri tęsėsi veik 24 val. turėjo įtekmę ir ant Vezuvijaus. Iš jo išsivertė milziniški lavos debesiai, kurie išdraskė dalį gelžkelio, apipylė aplink esančius laukus ir buvo jaučiamas teipgi žemės drebėjimas.

Vienoje lapkričio 1 d. pasimirė Austrijos karaliaus F. Joseph'o brolienas Otto.

Lietuviu tauta senoveje ir szilandien.

Parašė J. Šliupas M. D.

TOMAS ANTRAS.

(Tęsa.)

antrame Statute randasi dar trečias teismas, *pakamarinis*. Kožname paviete įsteigtas tapo pakamarė, kurs perkratinėja ypatingai bylas rubežines ar azines ir prižiuri įrengimą azinių zenklų arba supiltų parubežinių kapėių tarpe įvairių žemės valdinių. Į pagelbą sau kožname paviete pakamari renkasi vieną ar du *kamarninkus* iš apsisėdusios pavietinės šlektos. Svarbų naują įvedimą, sulyginant su pirmuoju, antrasai Statutas paduoda kaslink šlektiškų seimelių, kurie, palei lenkišką paveizdą, įsteigti tapo dabar kožname paviete ir kurie iš renka ne tik žemiškus sudžias, bet teip-gi ir žemiškus paslus arba šlektos atstovus į vyriausią (visatiną) seimą, ekaitliuje po du.

Antras perskyrimas Lietuviškojo Statuto pašvęstas „Žemiškam Apgynimui“. Tas įstatymas patvirtina pareigą visų luomų atlikinėti karišką tarnystę, ištikus išlaukinei karei. Bet sušaukti žemišką kariumenę ir paskirti pinigškas rinkliavas ant karės lėšų (sidabrinę) teturi tiesą tiktai didysis arba visatinas seimas, susidedantis iš svietišku ir dvasiškų ponų—dumos, žemiškų urėdininkų, ponų, „vėliavnešių“ ir žemiškų pavietinių paslų. Tiktai neprieteliui įsigriovus į šalį ar esant galutinam pavojui didis Lietuvos kunigaikštis gali be seimo išsiuntinėti gromatas, sušaukiančias kariumenę; o nebutyje didžio kunigaikščio tatai gali padaryti ponai—Dumčiai ir di dysis etmonas. Pamatu dėl kariškos pareigos buvo daugumas valdomos apgyventos žemės, lygiai paveldimos, ypatiška užtarnautos ir nupirktos.

Seimas kožną kart nusprendė, kiek „pacholkų“ nuo tam tikro daugumo reikėjo išstatyti ant gero žirgo, vertybėje mažiaus 8 kapų lietuviškų grašių, dazytoje „sukuej“, su pancieriu, šelmu, su kardu ar šoble, skyda ir jiešmu su zenkleliu („proporčiumi“). Kožnas šlektunas, turintis žemę, turi pats eiti į karę su savais žmonėmis; dvasiškos ypatos, našlės ir mažmečiai našlaičiai statė iš savų dvarų kareivius po vada kokio-nors šlektuno, atstovinčio jų vietą. Mažiaus pasiturintieji, ypačiai miesčionys, ėjo pėksti į tarnystą, apsiginklavę su šaudykle ar raguotine. Kariumenė rinkosi po pavietus į vėlukus. Todėlei kožname paviete buvo paskirti vėliavnešiai. Su rinkę savo vėlukus, jie surašinėjo su išgalėmis žmones, surašinėjo arklius su paženklinimu jų kleimo rejestre; ponam vedavo savo tūntus pas kaštelionus, kurie vadovavo kariumenei viso pavieto arba pas pamainančius anus maršalkus; po tam pavietiniai tūntai rinkosi po vaivadaystes. Galiaus, visa kariumenė traukė į iš anksto paženklintus punktus ir pasidavė po vala didžiojo etmono, kurs darė peržvalgą, darė surašą per savus raštininkus, ir pagal savo matymą ją siuntinėjo. Tiktai ligos dėlei šlektunui vale neiti pačiam į karę, o pasiūsti savo vietoj pilnametį sunų. Šalinimasi nuo kariškos tarnystės be įstatymiškos priežasties paprastai baudžiasis atėmimu dvaro. Etmono raštininkams prie surašymo kariumenės pavelyta imti

uz darbą po pusgrašį nuo arklio. Vėliavnešiams uždrausta slėpti žmones, neatvykusius į kariumenę, ar be etmono žinios atleidinėti juos namon po visatinos peržvalgos ir surašymo, po baime netekti savo urėdo ir dvaro. Aštriai uždraudžiama laike kelionės grobišauti ir gvaltavoti gyventojus. Nusizėngimai kareivių papuola po etmono jurisdikcija ar tiesiok po teismu viešpaties, jeigu jis pats buna prie kariamenės.

Matomai, atsisakydami ant labo seimui nuo tiesioginio ir absoliutiško panaudojimo visų kariškų įrankių didės Lietuvos kunigaikštystės, ant paveizdos Lenkijos Jagėliunai padarė nepataisomą blėdį išlaukiniam viešpatystės atvangumui. Spėka apgynimo valstijos prigulėjo, vyriausiu budu, nuo akuratnumo stambiųjų žemvaldžių ar magnatų, kurie statė zinoma didžiausius kariškus tūntus (arba „počtus“, kaip tai vadinasi Statute) ir kurie turėjo po savo užziura dar daugelį smulkių šlektunų, sėdinčių ant jų žemių arba buvusių skaitliuje jų priedvarinės šeimynos. Tai-gi tame laike, kada Europoje užvedamos buvo pastovios armijos ir drutėjo vyriausioji viešpatystės valdžia, Lietuvoje ir Lenkijoje atvirksčiai tęsėsi toliaus ir plėtojosi tvarka nusigyvenusių feodališkų kariumenių ir puolė spėka vyriausios valdžios. Pastovi armija susidėjo tiktai iš samdytų „žalnierių“ ir „drabų“, minimų Statute. Ji išdailinta buvo labiausiai parubežiniuose punktuose, ir toli gražu buvo neuztektina, kad apsegėti rybas viešpatystės, ypatingai iš tos pusės, iš kurios grėšė pavojus tankių ir nelukėtų užgulumų, beje iš pusės pietinių stepų.

Kiek Pietvakarinė Rusija kentėjo tuose laikuose nuo antpuolių Krimo arba Perekopo Totorių, kaip didelių skaitlių suiminių jie iš-ivedavo, ir kokis buvo likimas šitų suiminių, apie tai reiškišiais dažais liudyja minėtieji augščiaus užrašai Michalonis.

„Nors Perekopiškiai“, sako jis, „turi gausiai besiveisiančias bandas, o nevalninkus tiktai iš suiminių, tačiaus šitais jie yra turtingesni, teip jog pristato juos ir kitoms žemėms. Laimai, tankiai atplaukiantieji pas juos iš kitos pusės marės ir iš Azijos, atveža jiems ginklus, drapanas ir arklius, o išplaukia nuo jų prigrusti nevalninkų. Visos jų prekyvietės garsios tiktai tuomi padaviniu, kurs pas juos visuomet po ranka ir dėl pardavimo, ir dėl užstatymo, ir dėl dovanų, ir kožnas iš jų, nors ir neturėtų nevalninko, bet turi arklių, prizada saviems skolytojams pagal kontraktą užmokėti paskirtame laike už drabuzius, ginklus ir gyvus arklius teip-gi gyvais, bet ne arklišiais, bet žmonėmis, ir prieg tam musų kraujo. Ir tie prizadai viernai išpildomi, lyg kad muų žmonės rastųsi pas juos tvartuose suvaryti. Vienas žydas mainininkas, sėdėdamas pas vartus Tauridos (pas drutvietę Perekop) ir matydamas nesuskaitomą daugumą atvežamų ten musų suiminių, klausinėjo mus, ar dar lieka žmonių musų šalyje ar ne, ir iš kur tokis jų daugumas. Teip visuomet jie turi išteklių nevalninkų ne tik dėl pirklybos su kitomis tautomis, bet ir dėl savo patiekos namie ir dėl užganėdinimo savam papykiui. Dručiausieji iš šitų nelaimingų tankiai, jeigu netampa kastratais (skapais), netenka ausų ir šnervių, kleimuojami ant kaktos ir ant skruostų, ir, surišti ar sukaustyti, kankinasi dienomis prie darbo, naktimis uždaryme; gyvata jų palaikoma nedideliu daugumu peno iš sušvinkusios stervienos, apdengtos kirmalais, bridkios net dėl šunų. Tiktai moteriškos, kurios švelnesnės ir gražesnės, užlaikomos yra kiteip; kurios iš jų moka dainuoti ar lošti, tos turi

linksminti česnyse. Dėl pardavimo išveda nevalninkus ant rinkos pratėgiui, lyg kad gervės lėkime, pilnomis dešimtymis ant aukciono; prieg kam balsiai rėkauja, kad tai nevalninkai naujausieji, prasti, nekytri, vos tik tai ką atvežti iš žmonių Karališkųjų, o ne Moskviškių. (Moskviškių gentė laikoma pas juos už pigesnę kaipo pasali ir apgavinga). Tas pardavinys apiprekiuojamas Tauridoje su dide pažinčia, ir perkamas brangiai svetimšalių pirklių dėl pardavimo už dar didesnę prekę tolymesnėms ir tamesnėms tautoms, kaip Saracinams, Persams, Indams, Arabams, Syrams ir Assyrams. Nežiurint į labai didelį atsargumą pirkėjų, stropiai apžiurinėti visus phižiškas ypatybes nevalninkų, lavus pardavėjai neretai juos apgauna. Vaikus ir mergisčias iš pradžių jie nupeni, rengia į šilkus, baltina ir raudonina, idant parduoti juos tuomi brangiaus. Gražios mergaitės mūsų kraujo perkasi svarumu aukso, ir kartais čiapat ant vietos vėl persiduoda su užpelnu. Teip buna visuose miestuose pusiausio, ypatingai Kaffoje. Ten pilningai kruvos tų nelaimingų nevalninkų vedamos esti nuo rinkos tiesiok ant laivų. Ji guli vietoje, tinkamoje dėl jurinės pirklybos; tai ne miestas, bet neprisotinama ir neįstatymiška lindynė, ryjanti mūsų kraują".

Senovės Lietuviai, anot patėmrjimo to paties Michalonio, atsiženklino drąsa ir karišku veiklumu; o dabar atsiduoda goslai ir vangumui. Ažuot to, kad patys trauktų į neprietelių žemes, ar gintų savo rubežius, ar lavintųsi kariškoje dailoje, privalantieji karėje tarnauti jauni šlėktunai lietuviški sėdi karčiamose, girtuokliauja, ir, labai linkę prie savitarpinių barnių, užmuša vienas kitą; o karišką dalyką ir apgynimą tėvynės palieka Totoriams (apsodintiems prie Vytauto), pabėgeliams iš Moskviijos ir visatinai samdytiems tuntams. Perokopo chanui viešpatystė moka kasmetinę duonį, bet tuomi neišsigelbsti nuo Totoriškų antpuolių. Tai ką Michalonis šneka čion ypačiai apie lietuvišką šlėktiją, atsineša iš dalies ir prie vakarinės rusiškos šlėktijos, kuri drauge su Lietuviais pateko tuose laikuose po įtekme lenkiškų papročių, per tarpininkystę sulenkėjusios dynastijos Jagėliunų.

Kad spēkos apgynimui viešpatystės, kariškas kiltumas ir senoviška prastybė papročių, ten iš tiesų ir giliai nūpuolė gadyneje tingaus, pasileidusiai sušvelnėjuoio Zygmanto Augusto, apie tai visai sutikime su Micholoniu liudyja viengadynietis jo, žinomas Moskviškis pabėgelis į Lietuvą kniazius Andrius Kurbskis.

Pasakodamas apie baisų kritimą galvijų ir smarkų marą, nupustyjusius ir apsilpninusius Krimo Ordą penkesdešimtuose metuose XVI šimtmečio, Kurbskis gailistauja, kad ir tos aplinkybės nepasinaudojo sutrėmimui Ordos nė Moskvos caras Ivanas, arčiausias Ordai karalius Lenkijos ir Lietuvos. „Ne ant to kreipė savo protą jo karališkoji didybė", sako Kurbskis, „bet labiau ant visokių šokių ir rainų maškarių. Teip pat ir ponai tos žemės, prikimsdami gerklę pajieškomais pyragais, o pilvą marcipanais (saldžia tešla), be mieron pildami į save lyg į tuščias bačkas brangius vynus ir drauge su Pečeniegais (apsiėdėliais-parazitais) augštai šokinėdami ir trinksėdami po orą, pasigėrę teip gyropelningai ir išdydziai išgiria viens kitą, jog ne tik tai Moskvą ar Konstantinopolį, bet jeigu Turkas būtų danguje, tai ir iš ten prizada išgauti jį su kitais savo neprieteliais. O kada atsigula ant savo gulyklų tarp storų patalynių, tada vos tik popietėje teprabunda, ir atsikelia vos gyvi

su sunkiomis nuo pagirių galvomis". Pripratę perleisti laiką tokiam vangiam tingume, jie netik nesirupina apie savo tėvynę ir apie tuos nelaimingus, kurie jau seniai kankinasi Totorių nevalioje, bet neapgina nė tų kaimiečių, moterių ir vaikų, kuriuos kas vakars prieš jų akis barbarai išsiveda į nevalę. „Nors dėlei didelės gėdos ir ašaroto rugojimo žmonių jie neva susirenka į kariumenę ir ištraukia į lauką, bet seka iš tolo paskui Busurmanų pulkus, bijodami užgulti ant neprietelių Kristaus kryžiaus. Paejėję paskui jų dienas dvi ir tris, jie grįžta namon; o kas pasiliko nuo Totorių, paslėpta per biednus valsčionis miškuose iš turtų jų ar gyvulių, tai viską suėda ir likučius išgrobsto". Kurbskis teip gi patėmyja, kad toki papratimai įsivyravo ne nuo seniai, o kad pirma ten gyveno vyrų narūs ir mylinti tėvynę. Tokią atmainą jis paaškina nuopoliu gero tikėjimo ir atvirtimu magnatų į Liuterio eretikystę ir kitas sektas. Šitie smaliziiai didžiunai teip pastojo ištvirkę, panėšūs į moteris ir bailūs, jog kaip išgirsta apie barbarų užgulimą, „teip ir užsišauja į labai drutus miestus. Iš tiesų juokų verta: apsišarvoję ginklais, susėda aplink stalą už kupkų, ir seka pasakas su savo girtomis moterimis; o už miesto vartų nenori išeiti, nors po pačiu jų miestu Busurmanai naikintų krikščionis". Toliaus autorius nupasakoja atsitikimą, kurio pats buvo prieregū. Viename mieste buvo penketas didikų su savo apginkluota šeimyna, ir dar du rotmistru su savais pulkais tuomet, kada gauja Totorių traukė pro šalį, grįždami namon su grobiu. Keletas gerų karžygių ir prasčiokų nekartą ištiko į mušį su Busurmanais ir negalėjo jų pergalėti; bet nė vienas iš paminėtųjų valdytojų neištraukė ant pagelbos krikščionims. Šitie būtų visi buvę išganabyti, jeigu nebutų atvykęs besivejantis pėgonus Volynijos pulkas. Pamatę tajį, Busurmanai iškapojo didesnę dalį suiminių, o kitus palikini leidosi bėgti. Kurbskis giria drąsumą Volyniškų ir jų etmono garsaus Konstantino Ostrogiškio, ir jų karžygiškumą paaškina tuomi, kad jie pasilikę viernais stačiatikių cerkvei.

Apart Michalonio ir Kurbskio, tuli lenkiški ir rusiški vakarų raštininkai, poetai ir seimų kalbėtojai to laikmečio teip gi karčiai išmėtinėja šlėktai netekimą sen-ricieriško garbumo, palinkimą prie bylinėjimosi ir jos per didelį prisirišimą prie kaimiško ukio, visatinai prie pelnikavimosi.

Įdomūs, nors vienpusiaujanti ir padidinti, tolesni liudyjimai minėtojo Michalonio apie papročius ir pripratimus sągadyvietės jam draugijės.

Sulygindamas savus sātėvainius su moskviečiais ir Totoriais, jis paprastai išaugština ypatybes kaimynų. Teip jis giria taupumą šitų, o peikia taškumą savųjų, kurie mėgsta gyropelnianti įvairiu ir brangiu drabužiu. Moskviškiai turi apstą girinių žvėrių kailių, bet sabalių paprastai nenėčioja, o parduoda juos į Lietuvą, gaudami už juos aukšą. Dėvi gi jie, ant paveizdos Totorių, vilokines aštriagales kepures, papuošdami pas jas auksiniais raikščiais ir brangakmeniais, kurių negadina nė saulė, nė lytus, nė kandys, kaip sabalius. Moskvėnai nevaratojo brangių atvežamų audinių; pas juos ne tik prasčiokai, bet ir didikai, ganėdinasi stambia druska, garstyčiomis, čėspaku, suogunu ir vaisiais savos žemės; o Lietuviai mėgsta sultingus atvežamus valgymus ir geria įvairius vynus, iš ko pas juos kyla visokios ligos. Ypatingai autorius užrašų užipuola

(Toliau bus)

Vokiečių garlaivis „Herman“ išėjęs iš Antverpo, spalio 28 d. susibėgęs su kitu laivu, ant viduržeminių jurių nuskeno. Kitas laivas, su kuriuo „Hermanas“ susilaušė, nėra žinomas. Laivo įsėda skaičiuje 23 ypatų prigėrė.

Atsakymai.

A. Purvin'iai. Straipsnelis nepatilps dėl šių priežasčių: 1) Netalpinome Liaukšos raštelio, prieš kurį dabar rašote; 2) Liaukšos raštelis patilpo „D. V.“, kur išpuola ir atsakyti; 3) Tokiuose atsakymuose nematome nė krislo naudos visuomenei.

Klaidų pataisymas.

Korespondencijos iš Škotijos, tilpusioje „V. L.“ N. 40 vietoj: „su numeriu 20“, turi būti: „su numeriu 16, liepos 20 d. sustojo išėdinėjęs kun. Ciuberbio „Laikas“.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo pusbrolio, Juozo Gaigalo; Kauno guber., Panevėžio pav., Linkavos val., kaimo Gaizunų. Girdėjau, kad šįmet vasarąj pribuvo iš Lietuvos į Suvienytas Valstijas. Jeigu kas apie jį žinotų, arba jis pats, meldžiu atsišaukti ant šio adreso:

A. S. 37 Roosevelt Ave.
Torrington, Conn.

Teatras!

Dijaliogai, Monoliogai, Dainos, Deklamacijos, Balius ir Lekiojantis pačtas. Atsibus 11 d. lapkričio 1906, svetainėj Schmidto, 101-103 Grand str., Brooklyn, N. Y. Balius ir Lekiojantis pačtas prasidės nuo 3 val. po pietų. Gėris puiki muzika. Tikėtai po 35 c., 25c. kiekvienai ypatai. Visuomenę kuoskaitlingiausia užkvičia. Visas pelnas naudai revoliucijos.
Komitetas.

Atsišaukimas.

Atsišaukiu į brolius lietuvius teiposi ir į vietines draugystes, prašydamas jų pagelbos. Aš tapau sužeistas anglių kasyklose kaip daktarai tvirtina, kad negalėsiu ilgą laiką dirbti, teikiesi pagelbėti broliai pagal jų išgalę. Pinigus siųsdami adriauokit šiaip: Chas Chachancki
Bx 594
Taylorville, Ill.

Lietuviškas Teatras.

Lietuvių Teatro Myletojų Draugystė parengė ant 19 d. Lapkričio 1906 m. Lithuanian Central Hall!! ant Barre str. Baltimore, M. D. Komedijs 3-se aktuose po vardu „Velnius Spastuose“. Iš lietuvių gyvenimo Lietuvoje, išrodanti kaip žydai prigaudinėje mūsų žmones. Komedijs pilna juokų, kur bus galima prisijuokti. Po perstatymų bus šokiai iki vėlybai nakčiai. Malonų tautiečiai ir tautietės užprašomi nuosirdžiai atsilankyti ant to vakaro, kur bus linksma praleisti laiką laike perstatymo, o po perstatymo prie gardaus alučio ir šokių. Įėjimas 25c. kiekvienam. Prasidės ant 7:30 vakare. *Komitetas.*

Puikas Salinas
JUOZO SKADO,
COYNE, PA (BARBERTOWN).
Skanus Alus, puiklause Arčika, vieokl Vynai ir kvopenti Cigarai. Atsilankykit pas savo tautietį.

Didelis Balius!

Parengtas Pittstono 7-tos kuopos Sasiv. L. A. Bus Seredoj 28 dieną Lapkričio 1906 m. Prasidės 7 val. vakare, ant Armory Hall, Pittston, Pa.

Uzkvičiam visus lietuvius ir lietuvaiteis, kaip vietinius teip ir iš visos apielinkės pasilinksminti. Muzika bus kopuikiausia. *Komitetas.*
Įžanga - 25c.

Jon Wasczila,

Pasiuva puikiai drabužius ant visokių madų, kaip vyrams teip ir moterims siutus. Reikale meldžiame tautiečių atsilankyti ir persitikrinti iš mūsų darbo gerumo.
Jonas Vasczila
E. 14 st. and Walnut st.
BERWICK, PA.

Jurgis Baronas,

— keliaujantis agentas —
„Vienybės Lietuvnikų“.

Mieli Broliai ir Seserys!

Drudu žinoti, kad aš darbavosi, dabar darbuojosi ir ant toliau darbuosiu platiniame mokslo tar. lietuvių ir lietuvaiczių. Žinote, kad mokslas tai yra mūsų laimėjimas, jis yra brangesnis už viską, net ir už auką! — Mokslas mus apszviečia, duoda laimėjimą, pavalgydina, apdengia, suteikia sveikatą, ilgą pagyvenimą, užlaiko sveiką protą ir praezalina pri-žastie kurios kankina mūsų protą.

Kada mes apszviečiam tai dažnom kas yra Dievas, Dangus ir Zemė. Telpgi dažnom kas yra velniai, pekla, žmonės ir ką jie gali padaryti: keno nuomonės, keno rankos ir kas ant žemės yra vadovu, k-pitalistas ar velnias! Dažnome kas mus užlaiko, keno protas mus pavalgydina ir apdengia.

Mes, mieli broliai ir seserys, dirbame ir vargstame per visą savo amžių, kovojame sunkiai, sunkiai su likimu iki savo pabaigai, bet keno yra kaltė? Ar ne mūsų paczių? Jog patys nesimokinam jokio amato — nė raszo ir savo vaikus nemokinam, tai tez kur-gi, mieli broliai ir seserys, mes galime buti gudrys, jeigu patys nesimokioame ir niekas kitas mus nemokina? Ncturime motelainių, nė literaturos, tai tez kur-gi gali rasti mūsų linksmumas? Pažinorkime, mieli broliai ir seserys, kaip kitos tautos darbszuojasi, pavelkelan: lenka, vokieciai, airiai ir t. t.

Tiki si pamislinkime, jog nekuriem prasilinko jau keletas desėty metų besidarbszuojant ant tos dirvos, bet ką mes tez to turime? Patgi yra czia gera proga ir pradzia pasidarbszuoti tez visų pajlegų, nes kaip kurių jau matote pradzia Veltindamas visiems ko geriausios pasekmės pranezu kad aš dabartės užlaikau VISOKIAS KNYGAS, kokios tikrai raudasi lietuvizkoj kalboj; telpgiy so das gromatoms popieras su visokiomis kvietimoms ir Gardzia Trejanką. Laukdamas tiklumo, kad jus ką a ra nuo manęs pirksite. Pasilbeku su guodone,
JONAS LUIZA.

Namo adros: 833 W. Lombard st., Baltimore, Md. Sztoro adrosas: 521 Columbia ave. Baltimore, Md. Aš užrasau visokius laikraszczius ir duodį grazių 87 eilų kaip prezentą.

Biskeli drasos.

Ponas Will am Napier, savo patemiimuose apie karę Vera, sako, viduryis Spaniškos armijos buvo sumuštas ir turėjo begti; per neklausyma savo apicieriu. Paskci Have-lock jaunas apicieras žengė pryšakyn ir šauke Spanus kur pasekė. Kaip žaibas jis buvo Prancuzu žalnieriu tarpe su spanais. Priešai nusistebejo mete ginklus ir patego. Karę išlošta tapo. Ar tu uegali prilyginti prie savo kasdieninio gyvenimo?

Biski drasos ir varyti liga šalin. Liga iš puola pirmiaus viduri vidurius. Jeigu jus galite išgelbėti ši organa, esate išgelbėja visa kūna. Triners American Elixir of Bitter Vynas yra padrasintojės kur visa sistema malimo pastato in darbi. Priduoda apetita, apetitas padaugina krauje ir sustiprina nervus. Visuose netr nimo atsitikimuce geriause gyduole.

Gaunamas visose aptiekose, arba pas patį fabrikantą — Juozapą Trinerį 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

„Lietuvos Ukininkas“.

LAIKRASZTIS
Lietuvos Demokratų Partijos, skiriamas Lietuvos darbo žmonėms. Išaina du kartu per sanvaitę iš Vilniaus, Lietuvos.

Jame telpa teisingos žinios iš visos Lietuvos ir kitų kraštų svieto. Lietuvoj metų prekė....\$1.80; Amerikoje.....\$2.50.

Kam yra miela prigimta šalis tėvynė Lietuva, tai užsirašykite minėtąjį laikraštį, iš kurio žinosite kas ten dedasi dabartiniame revoliucijos laike, ir geri pamokiniimai ukės reikaluose.

Vienas no. dėl pamatymo 5 centai
M. J. DAMIJONAITIS,
3120 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Žemlapis

LIETUVIŠKAI-LATVIŠKŲ KRAŠTO.
Didumas 28x30 colių.
Prekė - 75 centai.
Gaunamas pas
J. J. Pauksį, 224 E. Main st.,
Plymouth, Pa.

Mėsinvčia

Užlaiko kasdien šviežią mėsą, kiau-lieną, veršieną, jautieną, avinčieną, kumpiai švieži rukyti, dešrų visokių galima gauti dideliu pasirinkime. visi pas **A. Adžgauckas**
204 Main st. PLYMOUTH, PA.

Brangintinas receptas, prisiuncziamas dykai silpniems ir nerviszkiems vyrams.

Aš turli savo nuosevybėje receptą brangintinam vaistui, priraszomam garsaus daktaro, kurio aš teiravasi atilankydamas senąją szalį. Aš žinau tez patyrimo, kad valstas padirbtas pagal szitą receptą yra szadlen geriausias silpniems, nerviszkiems ir besveikacziams vyrams. Aš žinau dëlto, kad jis man sugrazino sveikatą po ilgo sirgimo nusilpnėjimu, nerviszkiu ir abelna neaveikata ir t. t. Aš pirma to lezmėginau specialistas ir įvalius valetus bei gydymas be matomo pagerėjimo. Telpgi žinau, kad daugelis kitų, sirgusių ta ar kita liga nuo persidrbimo, jaunytės paklydimų, pralaznrimų ar perdėjimų, kaip nerviszkiu, nuobėgtų, sunykimo vyrybės, biogos atminties, sunalkinto gyvumo, stokos ambicijos, szmurknybės, nedrasumo, skaudėjimo strėnose, abelno neaveikumo ir t. t. kurie rasež man, telpgi izszagyde, kaip ir aš pats.

Žin damas, kaip sunku lezezydyt szloje szalyje, aš užsmaniau pagelbėti kitiems ir kožnam reikalaujanciam tokio vaisto paraszuciam pas mane, aš pasiulei nuoraszą szito recepto ir reikalungu patarimus užpezėtytame laiszke dykal. Receptą gali autaisyti geroje aptiekoje už mažus pinigus. Klausyk mano rodos ir pan egink, o pamatysi, kad tai geras vaistas, nuo kurio bubi sveikas, t irtae ir lsimingas. Aš už savo patarnavimą reikalauju 50 ct. tau pasveikus. Nieknomet aš nereikalauju daugiau už szitą mažą sumą ir nereikalauju jos kol tu visizskat nepasitaisyei, idant paskui geriau galėtum branginti mano patarnavimą tau. Aš nesiluncziu nieko apmokeetin ir neturiu jokio sumislo lezgauti pinigus ar pardoti vaistą, kurio tu nereikalauji, o jei tu rasi mane neteisingu, tai tiesiog gali mane apkelbti per szitą laikrasztį.

Raszys szladlen, kadaogi szita žinia gal neatsikartos daugiau. Atmintk, kad gausi receptą ir visus patarimus dykal ir tu nereikalauji man elgti 50 ct. kol nepasveikai. Adrosas:
C. Bentson, P. B. Box 655, Chicago, Ill.